

JELENKOR.

28. szám

Pest, szerda aprilis 6.

1836.

Foglalat: Magyarország (bét rendbeli kir. válasz; kinevezések; révkomáromi hajóbit. társaság; n. kalászi iskola.) Ausztria. Anglia (Stratford-Canning indítványa Krakó ügyében 's Aberdeeni a' spanyol ügyben; M. Chronicle bohóskolása.) Franciaország (követház ülése martz. 18kán; francia sereg 's a' t.) Spanyolország (ordunai ütközet; barcelonai hírek; National a' cortesválasztásokkal; Honan ur elutasítása Madridból 's egyveleg) Amerika. Németország. Törökország. Pénzekelet.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Pozsony. A' martzius 28dikán tartott ülésben Borsod nagy- érdemű követe Palóczy ismét igen szép jutalomban részesült azon érdemekért, mellyek a' kerületi jegyzőkönyvben 3 év alatt kiün- tetett fáradhatlan munkásságának gyümölcsei; Nyitra vmegye kö- vete t. i. indítványa hozá: „hogy ezen érdemek törvénykezéské- lybe foglaltassanak“; azonban Palóczy ur maga, — a' megfeszítettségért mondott igen érzékeny köszönete mellett, — az indítványt elme- löltetni kérte oly szerénységgel mely érdemeinek becsét még tisztá- bba helyezi. — Martz. 29én, míg a' fő RR. orsz. ülésben a' ki- sajátság tárgyával foglalkoztak, a' RRnél kerületileg elfogadott Bihar azon indítványa, hogy Pesten országház-építés iránt, melly- ben az országos tanácskozások tartathassanak 's a' két tábla el- nökei illő lakást nyerjenek, a' jövő országgyűlésig, Nádor ő főnsé- ge fő felügyelése alatt terv készíttessék 's az ország RRéinek [e- löterjesztessék. Hasonló módon fogadtattott el Zemplény vmegye in- dítványa is egy országos polytechnikai intézet 's tanító-készítő iskola felállításának tervei iránt. — Martz. 30ikán elegyülésben 6 királyi válasz (a' mint alább következnék) hirdettetett ki, 's ezen felül egy kir. leírás, melly épen ülés alatt érkezett 's mellynek tartalma kimagyarázhatlan tetszéssel fogadtattott. Benne a' főlég legelőszér nevezi magát Vik Ferdinándnak, a' mint itt alább bő- vebben látható:

K. kir. válasz a' jelen Országgyűlés bérekesztési határnapjának kitűzése iránt.

FERDINANDUS Primus, divina favente clementia Austriae Imperator, et Hungariae hujus nominis Quintus Bohemiae item, Galiciae et Lodomeriae etc. etc. Rex Apostolicus, Archidux Austriae etc. etc.

Serenissime etc. Momentis rationum, ex quibus, habito quo- que ad administrationem publicam, et caesantes, qui tandem justi- tiam sibi reddi flagrantissime desiderant, condigno respectu, beni- gniam mentem Nostram, circa accelerandum Comitiorum horum finem medio benignae Resolutionis Nostrae de 23 augusti a. p. ac subin Dilectioni, Fidelitatisque Vestris identidem decla- ravimus, per ipsum illud, quod exinde in praesens usque evolu- tum est temporis intervallum, ulteriori eoque amplissimo auctis pondere, benigne decrevimus, ut Comitibus his die secunda mensis majia. c. inis im- ponatur. Quod ipsum dum Dilectioni, Fidelitatisque Vestr- is scopis eo, ut, quae Nobis substernenda habent, indilate submittant, et collectioni articulo semet accingant, eum eo notum reddimus, — Nos die praeposita in Augusta Persona Nostra adfuturos, dia- talesque articulos sanctione Nostra Regia firmaturos esse. Quibus in reliquo etc. Viennae d. 28 Martii 1836. FERDINANDUS m. p.

Comes Adamus Reviczky, m. p. Georgius Bartal, m. p.

A' megajánlott adó tárgyában:

Validam et regulatam Militiam pro omni eventu intertenden- dam venire, eam sine stipendiis subsistere, haec vero sine Contri- butione comparari non posse, et articulus 8: 1715. indubitatum esse asseverat, et Majores DD. Statuum et Ordinum, quoties super hac ipsa Contributionum materia deliberandum erat, ita reipsa professi sunt, ut aemulo cum Augustis altifatae Suae Majestatis S. Antenatis studio justam semper virium contribuentis plebis rationem haberent, in illam tamen, quam summam esse oportet, securitatis publicae curam, et media, quibus haec efficitur, prompte decernenda non Legibus rantum, sed avertis etiam moribus ducerentur. Et hinc eam, quam D. Status et Ordines ope novissimae de 24 a currentis mensis exaratae Repraesentationis Suae offerunt Contributionis quantitatem, licet ad- juncta temporum, modernis faventiora hand fuerint, ultro obtulerunt. — Horum igitur ab exemplo, et quod praeterea suapte evidens sit hanc quidem summam ad manutenendum sublimem illum, in quem contributio praecipuo articulo 8: 1715. destinata est finem, neutiquam sufficere, sed vero notabilia insuper per Aerarium Regium, licet tot aliis destinationibus praegravatum, scopo illi fieri impendia; prout et ea ex ratione, ut datae medio benignae Resolutionis de 18-a cur- rentis, circa praetensiones, quas Contribuentes in Aerario Regio ha- bent, complandandas, sponsoni tanto ocyus satisfaceret, praestolatura erat altifata Sua Majestas S. ut DD. SS. et OO. majorem fecissent, illa quoque ex consideratione, oblationem, quod eadem pari cum Divo Genitore suo studio per telonialia pensa majorem in modum depre- sa, facilitatumque evectiois intraregnanorum productorum modum, concessio commercii hungarico favores etiam per aperiendum ei, qua Da- nubius deluit, novum, qui gravem sane sumptuum apparatusum po- scit, ductum augere, et industriam nationalem quibusvis congruis ad- ministrativis adjuvandam, ad ulteriorem efflorescentiam adducere pergat, altifata tamen Sua Majestas S. quo isthoc etiam Inculcentissimum Suae erga illos, quibus onus hoc ferendum incumbit, benignitatis, edat testimonium, exemplo Comitiorum anni 1830 oblatum in summa 4,395,244 fl. 38 $\frac{1}{2}$ xr. Contributionem, summam item 75,000 fl. pro dota- tione Collectaculo militarii destinata, juxta claros tenores Artic- ulorum 8: 1715. 19: 1797 et 1: 1827. quibus caeteroquin ipsi etiam D.

SS. et OO. semet derogare nollé, medio praeprovocatae Repraesenta- tionis suae declarant, ac proinde usque futura Comititia, intra trien- nium, aut publica Regni utilitate, et necessitate exigente etiam ci- tius celebranda, sub cautelis et conditionibus alias consvetis, dispo- sitione itaque Articuli etiam 59: 1797 salva, benigne acceptat, pe- nesque iteratam clementissimam illam assecurationem, quod praelo- lato Articuli 13: 1790. tenori in omni parte satisfactura, commodisque plebis contribuentis prosperitate publicae omni modo provehendae enississime semper intenta futura sit. In reliquo. Viennae die 27a Martii 1836.

A' nemtelenek felpörösködhetése tárgyában:

Projecto Legis „de concedenda Ignobilibus litigandi activitate“ condendae, per Dominos SS. et OO. benignae approbationi altifatae Suae Majestatis S. ope demissae Repraesentationis de 3-a Martii a. c. subtrato, Eandem altissimum annutum Suum cum eo benigne im- pertitum esse, ut quum jurisdictionis Dominorum terrestrium et id, ut in quantum volunt, dominialis etiam Fisciasistentia, uti possint, integrum servari oporteat, hoc ipsum etiam in articulo hoc, pro com- modo eorumdem praesalvetur. In reliquo. Viennae d. 28a Martii 1836.

Nemtelenek fenyítő-pöreinek följebvihetése iránt:

Quoad articulum, „de Appellata Casuarum criminalium, relate ad Ignobiles“, per D. Status et OO. ope demissae Repraesentationis suae de 3a Martii a. c. altissimae approbationi summefatae Suae Ma- jestatis S. substratum id unum occurrere: quod spectato ipso ejusdem con- textu: et in eo comprehensum non ad solum duntaxat Appellatum re- strictis, sed ad ipsametiam Sententiarum in Causis his criminalibus executionem extensis provisionibus, tam rubrum, quam vero ingres- sus ejus iis cohaerenter redigendum veniat; ipso dispositionum arti- culo hoc contentarum merito, per altifatum Suam Majestatem S. clem- tissime approbato. In reliquo. Viennae d. 28 Martii 1836.

A' vásárhírosági törvényezik iránt:

Relate ad articulum „de Judicio nundinali“, per Dominos Sta- tus et Ordines altissimae ratificationi Regiae, medio demissae Re- praesentationis suae de 3a currentis mensis substratum, benigne de- siderare Suam Majestatem S.; ut quum id quod §-o 2-o nomine an- ticipatae summae designatur, necessario de summa illa, quae praeter a r am nefors anticipata est, intelligendum veniat, hoc ipsum in redactione §i hujus clarius enuncietur, §us autem §atus reflexe ad eas, quas Nobiles, etiam iniprocollati negotiatores non essent, vi tamen conditionis, quam ita amplectuntur, ut ex professo negotia- tores aut opifices sint, inire correlationis Judicis nundinalibus obno- xias possunt, terminis accomodis, ad salutem articuli hujus scopum propius adducatur; caeteris ejusdem dispositionibus per Suam Majesta- tem S. benigne ratihabitis. In reliquo. Viennae d. 28 Martii 1836.

A' pénzbeli elmarasztások végrehajtásáról:

Altifatum Suam Majestatem S. Lege decernenda provisioni illi, ut omnes pecuniarie judiciales convictionis Executioni dehinc ita mancipentur, quo triumphans non per resignandum aestimationali pretio succumbentis substantiam, ast aere parato excontentetur, hunc- que in finem modo et ordine in Articulo per D. Status et Ordines medio Repraesentationis suae de 3a currentis mensis demisse pro- posito deductus, procedatur, cum eo benigne annuere, ut quum de- ficiente in gremio Jurisdictionis unius excontentationis fundo, execu- tio in gremio alterius Jurisdictionis pro re nata solum penes dimittendas ad eam compassuales literas continuari possit, uni- cum porro illum, qui promobilium licitatione praestituetur, terminum indoli eorum accomodum esse oportet; §i praecipiti Articuli 4-tus et 13-tius observationibus his accomodentur; §-us vero 14-tus ita da- ducatur, ut ex eodem uberius inlarescat, quod publicationem ter- minorum licitationum in Jurisdictione illa, in qua licitandum sub- stratum reperitur, et a ratione circumstantiarum in gremio vicinarum Juris- dictionum, imo regnotenus quoque instituendum Judex exequens mox procurare teneatur, denique cum in §-o 21-o id in medio relictum sit, quis peracta per Assessorem respectivae Tabulae Districtualis objectorum Executioni obnoxiorum sequestratione, terminum licita- tionis praefigendum habeat: provisio §-i hujus eum in modum clarifi- cetur, ut ex eodem ultro eveniat: necessitate licitationis emergente, prout termini hujus praefixionem, ita ipsam etiam tam licitationis, quam et Sententiae judicariae effectuationem, penes Literas com- passuales medio respectivae Jurisdictionis procurandam esse. In reli- quo. Viennae 28a d. Mar-tii 1836.

Nyilvános örökösében a' testvérek osztályáról:

Quae primis articuli „de divisione inter fratres in casum plae- nae successiois suscipienda“ line altissimae ratificationis per D. Sta- tus et Ordines medio demissae Repraesentationis suae de 3-a cur- rentis substrati, septem paragraphis comprehenduntur, ita comparata esse, ut praeter observationem eam, quod, cum in actato per §-um 6-tum turbationis aut occupationis casu, obligatio expensarum cum fructibus intermedio tempore perceptis refundendarum, non solum tantum turbantem, sed ipsum etiam occupantem manere dignoscatur, hoc ip- sum inibi clarius enunciandum veniat, contra provisiones hisce sep- tem paragraphis deductas, neque summefatae Suae Majestatis S. quid- quam advertendum occurrit; §-um tamen 8-um ita, uti idem in praesentiarum deductus est, tum ideo, quod is praepremis in secunda

kozlatni, hogy Krakó függetlenségét szeszélyből's ok nélkül megszeríteni nem szabad; mert habár e' republica területére nézve piéziny status is, elvre nézve mindazáltal szintoly szoros figyelmet érdemel, mint bármily első rangu ország." (tetszés.) Valamennyi utána szólott tag mind egyértelmű volt vele. O'Connell így fejezte ki magát: "Tétozás nélkül nyilvánítom, hogy a' három védhatalom egy ünnepélyesen kötött szerződést, 's a' népjogot kiállítog sértette meg. (Halljuk.) De továbbá e' tett nagy megvetést is mutat Franciaország és Anglia iránt. (Halljuk! Halljuk!) Egyébiránt Krakó gyűlölt megrakataása csak folytatása azon viseletnek, melyet az orosz a' mívelt Európa szeméi előtt Lengyelország iránt büntetlenül gyakorol. (Halljuk! Halljuk!) De ideje már a' moszka hatalom jogot és szabadságot letipró féktelen vágyának gátot vetni; ideje, hogy az alsóház tolmácsa legyen a' britt nép vonzalmának a' ns. szerencsétlen lengyel nemzet iránt; ideje, hogy miniszteriumunk (Halljuk! Halljuk!) méltóbb állásba tegye magát 's hogy keményebb hangon szóljon; ideje, hogy Anglia Franciaországgal egyesülve a' lengyel királyság visszaállítását sürgesse, 's a' vad-ságot határai közé utasítsa vissza. Ohajtom tudni: mint áll orosz-hollandi adósságunk? ha nem esalodom, mi még 100,000 ft. sterlinggel tartozunk Russziának. Jó volna e' fizetést fölfüggeszteniünk, míg sereiminket az orosz kormány nem orvosolja." (Halljuk!) Hume azt kívánta, fejezné ki magát ez ügyben hathatósan a' ház egy föllírásban a' királyhoz, 's O'Connelllel egy vé eményű is, hogy a' maradék-tartozás ne fizetessék addig vissza, míg az orosz kormány illő elégtételt adand. Russell l. azt hiszi, hogy Krakó elfoglalataása által az angol nemzet becsülete nincs megsértve. De Stuart lord abban nagy megvetést lát Franciaország és Anglia iránt. Végzetül Palmerston lord azt is említi, minő kiméltet mutat, hogy a' várost ausztriai seregek foglalták el, az oroszok pedig és poroszok kün tanyáznak a' város birtokához tartozó falukon. A' vitáznak ezzel vége szakadt. Ös. Beob. A' tengerügyi kormány parancsot adott külfönelé kikötőiben hajós-ujonc-z fogadásra. 15 linahajót készítenek föl hadi szolgálatra. Rendelgetésük helye, úgy látszik, a' földközi tenger.

Ferdinand, szász-coburgi hg. a' portugáli királyné férje, Ferret gőzhajón, édesatyja, testvér öccse 's a' Leiningeni hg. kíséretében márt. 16kán Ramsgateba, 17kén pedig Londonba érkezett, hol a' nevezettek mindnyájan a' windsori kastélyban a' királynál ebédeltek 's tiszteletükre fénys táncmulatság is adatott.

Az angol lapok hosszú sazeleteiket mindenféle mulatságos apróságokkal tömögetik. Illyek közé tartoznak néha az úgy nevezett kolompos rímek. Ezekben gyakran ellenségeiket gúnyolgatják, gyakran a' napi történeteket énekelgetik élmés tréfával. Nem rég a' Morning-Chronicle illyenben dadolta el a' francia-amerikai kárpótlás ügyét. Mi prosáiban így hangzik: "Két daczos külsejű idegen bevádoltatván, hogy a' nyilvános békét megzavarai, 's egymásnak nyakát akarja szegni, mely mellett a' törvényszolgáltatásnak és sebészetenk is elég tenálója lenne, ma John Bull (gúnyneve az angol népek) öreg békebíró elé hozatott. Az egyik magát „Jonathannak" (gúnyneve az északamerikai népek), a' másik „Monsieur-nek" (francia) nevezé, mindegyik szónok 's író, de valjon ki nem az most! mind a' kettő ugyanazon szabad iskolában neveltetett, noha Monsieur atóbbi időben minden tanulását elfelejté. A' pertárgy némi Jonathan részire tartozó pénz volt, melyet meg nem fizetű Monsieur előelő dívatú modornak (Maniérnak) látszék tartani. Míg az egyik szatócs módra zajosan sürgeté a' fizetést, a' másik mind-egyre csak „beesületét" emlegeté, de a' pénzt folyvást magánál tartogatta. Végre a' perpatvar komolyodni kezdé; Monsieur mind-egyre késet a' fizetssel, mi miatt Jonathan haraggal eltelve, már annyira fakadt, hogy teli torokkal kiáltozgatá: az ur csak kopasz menősegekkel, meddő kifogásokkal áll elő, hogy a' tartozás alul kibújhassék. E' zaj Jonathan fejére egész halom „Sacre!" „Morbled!" — „Peste!" — „Diable!" 's egyéb illyes nem egészen előelő udvarias szókat árasztott vegyest honneurrel" („beesülettel.") 's a' t. de zsebébe még mindéddig egy fillért sem. Szóval, Monsieur későbbnek látszott viaskodni, mint fizetű. Ekkor Jonathan azt mondotta: jól van, a' mint akarod, barátom! mi Yankeeek (amerikaiak) úgy tartom, jól értünk mind egyikhez, mind másikhoz 's mi rád a' mint neked tetszik, vagy kardot, vagy váltót rántunk". Minthogy mind a' két hóst bősziült agynak ismerték, az öreg Bull elé hozták őket a' rendőrhivatalba 's Monsieur, ki arra számolt, hogy a' pénzt megtartandja, kénytelen volt előlegesen csak a' békét megtartani. Elmenetkor a' ravasz Jonathan ezeket mondá: „Mister, nekem úgy tetszik, hogy Kegyednek kevés dara van fejében. Ha tudni akarja, mikép hánom én a' kobak fölkel, kik velem szemközti szabadságokat negédelnek (arrogálnak) magoknak, vagy tölem szabadságokat akarnak elvonni, kérdezz meg csak Bull urat."

FRANCZIAORSZÁG.

A' követházban márt. 18án indítványba jöven az idegen menekvők számára hitel gyanánt kért 500 ezer frank, megszóllt Dupin 's beszédében következőleg nyilatkozott: A' nemzet nagylelkűségének határt kell vetni, midőn az adózók zsebébe nyul az. Nem szabad a' dolgunk annyira jutni, hogy valamennyi ország zendülőji Franciaország állandó segély-jegyzékeiben ösztönt találjanak. A' legesekélyebb szökevény is 25 soust kap naponként: a' szegény falusi napszámós, miután egész nap izzadt, nem visz 20at haza. Elég e' hasztalanul megkísérteni a' lázadást, hogy Franciaországban nyugpénzt kapjon az ember? Nem kell Franciaország

kapúra ezt iratni: Ti mindnyájan, kik otthon nem élhettek el, jöjtek hozzánk 's üljétek asztalunkhoz." A' lenyelésnek 's hazugságnak nem kell kedvezni. A' hazugságnak, mondja, mert valamennyi menekvő, ha rájok hallgat az ember, tisztt volt, 's valamennyi parancsolt, egy sem engedelmkedett. Tudják az idegenek, hogy Franciaországban kormányaik kiadatási kívánatának nincsenek kitéve, 's hogy eleinte segélyt kapnak; de ne remélljék, hogy ez étük fogytaig így fog tartani. Dolgozzék a' menekvők, 's azon kéz, mely előbb a' kardot villogtatá, forgasson kapát. Franciaországban a' föld semmit sem tagad meg attól, ki kenyerét kéri tőle. Dolgozzanak a' menekvők, kivált ha fiatalok. Egyébiránt Dupin a' kívánt hitelben megegyez, azaz híjában szólott, mert a' javasolt hitelt megadó cikikely 233 szóval 33 ellen elfogadtatott.

Az École des Communes a' francia seregéről statisztikai adatokat közöl. Kitétszik ezekből, hogy az ujonczok számában azok, kik írni olvasni nem tudnak, évenként 1000rel kevesbűnek. Azonban 1834ben is még 24,892 volt számuk. A' kézműveknél fogva az illeték közt 1833ban 16,000 kolóni le mesterlegény volt, 's 3200 kézi mesterséghez nem értő. — A' valóban beléptek száma 21,179 volt, így tehát az egész illeték negyedrésznél több. — A' szükséges testmérték híjánya miatt 75,078, más hiba miatt pedig 48,175 fiatal ember szabadított föl a' katonaság alul. — A' halomás a' seregben idomszerűen csekély, mivel évenként szízlol csak négy, holott a' seregen kívül ugyanazon korban 5nél is több. Ez nagyon is természetes, hiszen a' katonák közé a' legesegszesbűket 's legerősebbeket veszik, 's ott legkönnyebben élnek.

SPANYOLORSZÁG.

Espartero az ordunnai ütközetről, mely márt. 5kén (nem 9kén) történt, hiv. tudósítást ad, melyből minden szokott dicsekvés mellett is kitétszik, hogy ezen ütközet igen nagy csekély volt. A' huszárok 13 lánását törtek el a' carlositák testein, 161 fogságba esett, 's ezek közt sok előbbi christino, kiket ismét azon ezredébe ígátának, hol előbb szolgáltak; 20 sebes Berberanoba vitetett. A' Guienne így ír a' mondott ütközetről: márt. 5én Espartero egészen váratlanul támadá meg Ordunnát, 's mintegy 125 embert fogott el, kik a' mercadillói őrsereg egy részét alkották 's egy castiliai zászlóaljba állították. A' carlositák előbb kénytelenek voltak visszavonulni, de új katonai erővel gyarapodván, Espartero ismét kiűzék Ordunnából, ki szokása szerint futásban keresé menekdét. E' visszavonulás közben d. Pedro Elio ezredes, egy krisztinai lovasosztály parancsnoka több tiszttel 's 80 közlegényel együtt el-esett. Azon hivatalos jelentésben, melyet Espartero a' hadi miniszterhez küldött, azzal dicsekszik, hogy az egész carlosita sereget semmivé tette; azonban kevesse alább 20 sebest 's 161 foglyot említ. Milly különég az oly nagy lármaival kürtölt győzdelem 's az ütközet valódi sikere közt! — Egy ohandiano iromány szerint pedig a' carlositák egész vesztesége 60 emberre megy; de Elio ezredes halála bizonyos. — D. Carlos márt. 14kén El Orrioba tevő át fő h. diszálását.

Mina márt. 10én Barcelonából kiindult, miután hadszállítási céljára 500,000 franknyi adót kicsikart. — Wheterell őrnagy, a' britt segédereg londoni ügyvivője azt teszi közre a' M. Heraldban, hogy azon sereg katonái közül mindenki Angliába érkezése napjáig kifizetteték, 's a' szokásban levő utipénzt kezéhez kapja. Mindeniknél nyomatott bucsólelvél van, melyben megismeri saját aláírásával, hogy a' spanyol kormányon semmi követelni valója. Es így azok vádolási, kik magokat a' segéderegtől minden utipénz 's költség nélkül haza küldötteknek hírik, alaptalanok.

Barcelonából márt. 4ról írják, hogy oda egy ütközet híre érkezett, mely Aras és Villafranca közt történt volna, 's hol 18 carlosita esett el. — Mina gen. távollétében Aldama gen. parancsol a' barcelonai őrseregnek. A' morgás igen nagy volt a' Mina által kivetett új adó miatt, 's a' várost elhagyatkor egytelényen éljen sem hallatott. Ha keves idő alatt tetemes győzdelemeket nem nyer, minden rosra számolhat a' cataloniak részéről. Borsorege, mely rosul fizetteték, igen elégtelen és szökésre hajló. — A' Mina által elfogatott és száműzött kemélyek száma 300ra megy: de leginkább zúgolódnak a' városból kitiltott idegenek. — Madridból pedig így írnak: itt kellemetlen hir kezdé keringeni, de mely még nagyobb bizonyosságot kíván, t. i. hogy Cabrera guerrillavezér Cuenca vidékén kőborol (Madridtól dél fele 22 lieu; gazdag városka 5—6000 lakossal). Egy zászlóalj kir. őrsereg 's 60 lánçasás mindjárt parancsot kapott a' fenyegetett ponthoz sietésre, 's el is indult oda. — A' feb. 28ki, statusadósságot illető kir. rendelmény több pontja, a' madridi és cadixi kereskedők kérelmei következtében, egy márt. 12ki újabb rendelmény által megváltoztatott. — A' salvatierrai vagy arlabani ütközet nem valósult meg, 's azt most már a' bayonnei Phare is tagadja, új bizonyosság, mennyire nem tanácsos a' st. sebastiani eredeti híreknél hitelt adni.

A' Times szerint a' régi alkotmány-vitatók (Constitutionellen) ezimboraságai folyvást azon dolgoznak, hogy Mendizabalt megbuktassák, 's helyébe d. Lorenzo Calvo de Rosast ültessék kormányra, ki a' tulzó szabadelmükhez tartozik, 's azok közé, kiket M. de la Rosa az 1834ki összeesküvésben résztvétel miatt elfogatott. Resaban (Cataloniában) nem rég nyugtalanságok történtek, mert némely suhanczok azon tréfát csináltak magoknak, hogy köztéren a' pápa képét megégették.

A' National így elmélkedik az új cortesi választásokról: a' kinevezett procuradorok nagy része, kiknek márt. 12kén kellene

összegyűlnök, nem vállalja el a hivatalt; igen hihető, hogy Cataloniából és egyéb tartományokból is egy követet sem látnak a főváros, sőt bizonyos, hogy a távolabb tartományokból egy sem jó oda részint a fenyegető veszélyek miatt, melyek uton utófény leselkednek, részint pedig azért is, mivel a jövő gyűléstől kevés hasznót és kevés dicsőséget is várnak. Az eddig Madridban jelenlévő követek száma mintegy 40-re megy, és aligha szaporodik többre, mely esetben nem tudjuk, hogyan fog a gyűlés megnyitathatni. De ha a tagok teljes számulag megjelenének is, Mendizabal megválasztatása hét különböző tartományban, las Navas grófé háromban, Mináe, Isturizé, Lopez-Pintóé és a t. kettőben, már magokban is elegendők arra, hogy a ház teljes-számu ne legyen. — A Temps szerint Spanyolország helyzete folyvást zendülőbb színt ölt magára és naponként valóbb bizonyul azon hiedelem, hogy justemilieu kormányi rendszer nem állhat meg ott, hanem radicalismus győzand. — A M. Herald szerint Spanyolország és délamerikai egykori gyarmatai közt szerződésben levő függetlenségi megismerés Torenó miniszteréje alatt már tökéletesen elkészült és a Madridban levő columbiai két követ már megbízóikkal tudatja is azt, midőn a miniszteréje változtatva Mendizabal fölép és a szerződést felbontván oly feltételeket kíván függetlenségi válságul, melyeket a követek kénytelenek voltak félrevetni. Mendizabal már most ez ügyet a cortesnek akarja előterjeszteni, mely okból a két követ az addig Madridban maradásra rá is állott.

Az Allg. Ztg így ír bővebben a M. Herald levelezőjének Madridból eltávolításáról: itt egy népjoghoz tartozó eset történt, mely különös körülményei miatt hihetőleg nagy figyelmet támasztand Angliában. Burke Honan ur a Morning-Herald levelezője mult augusztusban innét Teplitzbe, azután a don Carlos birtokában levő baski részekbe ment Ranelagh l. kíséretében, és onnét febr. végén tért meg a fővárosba, hogy mint mondá, lapja számára új levelezőt fogadjon. A spanyol kormány eleinte semmi gátot nem vete ott tartózkodásának, de febr. végén egyszerre csak levelet kap az angol követ Olazaga kormányzótól, melyben ez Honan eltávolítását kívánja azon okból, mivel a kormány tart, hogy jelenléte zendülésre szolgált alkalmat. A követ meglepetve, hogy egy kisebb tisztviselőtől ily parancsot kap, úgy válaszolt, hogy tőle nem függ egy angolnak Spanyolországból száműzése; azért ő ezt a helyhatóságra bizza. — Martz. Sán korán reggel Honan lakába három rendőrkatonára nyomul egy tiszttel, kik őt álmából felkeltik, a polgári kormányzó azon rendelményét mutatván neki reggeli üdvözlésül, hogy nekik kötelességük Honan urt el-fogni és haladék nélkül kocsiba ültetve négy ember kíséretében a portugál határra kísérni. Honan ur kérdéseire: mi kifogásuk van az ő viselete ellen, azt felelék, hogy semmi sincs, hanem a rendőrségnek tudniára esett, hogy életét veszély fenyegeti. Sok szóváltás után annyit még is engedett a rendőrtiszt, hogy Honan a szomszédságban eső angol követségi lakba mehessen. Villiers a követ azonban kinyilatkoztatá, hogy ő nem találhat módot Honan a spanyol kormány rendszabályai ellen védelmezni, és így ez kénytelen volt kemény protestálás után, a nélkül hogy többé egy lélekkel szólhatott volna, Badajozba utazni négy rendőrkatonára kíséretében. Honan közelebről ismerő személyek, eselszövényes természetéről vidolják, és azt állítják, hogy ő ez erőszakos bánást előre láthatá, de készakarva nem vevé elejét, hogy így a közfigyelmet magára és a M. Herald lapra fordítsa. — A sevillai érsek d. Francisco X. de Cienfuegos száműzése nagy zavart és elégtelenséget okozott Sevillában. Ezen, meggyéje köztisztelétet bíró főpap békésen hódolt az igazságminister parancsának, és Sevillát elhagyta előtt (martz. 15-én) több száz gyermeket bérált meg. — Nagy bétkénység uralkodik országserzte azon rendkívüli változtatások miatt, melyeket az igazságminister a törvények kiszolgáltatói közt naponként végbe visz. Az országutak egy helyről másra vándorló bírakkal vannak telve, kik alig érkeznek rendelt helyekre, már ismét másuva küldetnek vagy hivatalaikból kitétetnek. Így a bírák, azon személyek, kiknek függetlensége egész statusra nézve oly nagy érdekű, egy önkényű minister kezében gyáva eszközöké koresulnak. Ezért panaszkodik az Abeja: még a kormány folyvást a törvényszerűséget kiabálja cselekedetei sinormértékűl, a tisztviselők csak alig méltóztatnak azt figyelembe venni, és sem személynek, sem birtoknak, sem jó hírnek és névnek nincs elegendő bátorsága.

A M E R I K A.

A Lloydshab (tengerhírtár) Ujyorki lapok feb. 24-ig kaptak. Floridában még semmi sem történt elhatározásig. Többféle sereg osztály megindult ugyan oda, de az indiánok mozgásai nem voltak ismértesek. Magok közt az amerikaiak közt egyenlenség uralkodott. A Clinch tábornokhoz adatott Ward hadnagy az önkéntesek közül föllázadt, és azzal fenyegetőzött, hogy előjáróját agyon löveti. Azonban a tábornok őt magát löveté agyon, mire az önkéntesek mindnyájan kiléptek a szolgálatból és így Clinchnek most nincs több mint öt osztály szabályos katonasága. A Times levelezője váltig állítja, hogy az indiánok minden fegyveres ereje nem több 500 főnél, és a háborút úgy nézhetni, mint bevégzettet.

Furcsa tünemények fordulnak elő a mindegyre népesülő Éjszakamerikában. Bizonyos Chapman a Mississippin egy uszó színházat állított, mely minden szükséges disztivénnyel és ruháttal

és a t. el van látva és a folyam mentében minden falu vagy nagyobb ültetvény és gyarmat mellett megáll, kitiúzi zászlóját és trombita-szóval harsogja össze mutatványára nézőit. És minthogy a hosszú Mississippin esztendőnként csak egyszer köti ki egy helyen, tűrhető számu nézőket van szerencséje összekürtölhetni. Néha néha egy nagyobb gőzhajó is, mely sokszor négyezer utast is hord felédélén, míg tüziszerezal rakodik utközben, rögtön megrendel egy szindarabot, és akkor van ám bezzeg az uszó színészbaráknak dicsőséges aratása! A színész társaság nagyobb részint a színigazgató számos családjából áll, mely az e folyamban tanyázó sok óriáskigyó és az itt gyakran megmegújuló sárgaláz daczára is, halhatatlan és irthatalanul diszlik. Midőn ez uszó múza-csajka Uj-orleansba ér, közönségesen tüzfűtnek adatik el, minthogy víz ellen a folyam hatalmas ostromit nem képes az ily tatarozott bordájú színhajó kiállani, és az igazgató színész hadastul tér vissza ismét Uj Thalia-kompot építeni. Dunánkon és Tiszánkon sem lenne talán sikeretlen vállalat ily uszó színdombászokkal próbálni szerencsét, hogy ne csak szárazföldi hanem uszó hajózázó vándor színész-társaságink is legyenek. — Natchezben (szinte Éjszakamerikában) a színház a temető áll és midőn mult karácsonkor játszani akartak benne, a színteremet nem világosíthatták ki, minthogy az épen akkor gőzhajón érkezett olaj fagyos volt és égni nem akart. A színigazgató e süktségekben fagygyertyával kart magán és fényszükén segíteni, de társasága ellenszégült és e miatt a játékot más napra kelle halasztani.

N É M E T O R S Z Á G.

Gothában martz. 13-án holt meg Stieler kormány titkos-tanácsos, a nevérol oly igen ismértes, híres kézi és iskolai föld-abrosz-könyv készítője. Halála előtt kevés héttel végzette Németország abroszát 25 lapon, mely egyike az újabb idő legkitűnőbb műveinek. —

T Ö R Ö K O R S Z Á G.

A szultán igen üdvös javitást hozott be, melynek következesi a török kormányra nézve fontosak fognak lenni. A tartományok basái tudillik eddig mindenkor maguk számára igazgatták a rájuk bízott tartományokat. A szultán most minden újdón kinevezett basának meghagyja, hogy a keze alá adott tartományt a kormány számára, és nem a magáéra igazgassa. Ennélfogva sem több jövedelmet abból nem húzhat, sem azt magának nem tarthatja meg, mint eddig. — Következő azon fermán, mellyel a szultán megtiltja Mehemed-Aliának a selyem-egyedárosságot; a magas Mehemed-Aliának, Aegyptus és a mellék-tartományok basáinak és kormányzóinak. E nemcsak fermán vételével Magosságnak következő adatik tudtára. A brit udvarnak Sztambulban lakó rendkívüli követe is meghatalmazott minisztere, Ponsonby lord, sok jelességű férfi a keresztényen nagyok közt, — legyen halála egykor szerencsés! — kormány parancsára hivatalos jegyzékben jelenté, hogy nem rég az általok Bairuthban beigtatott hatóságok több angol kalmárt, nem csak gátoltak az általok vett selyemnek hajóra szállításában, hanem még az árusoktól is elparancsoltak, és hogy e bánásmód, mely nyilvános selyem-egyedárosság-üzést mutat Magosságnál, a szerződéseket sérti, mint szinte a magas porta és a brit kormány közt fenálló barátság rövidségére az angol kereskedést szorongatja. A követ fermánt kért, mellyben parancsoltassék meg nektek, hogy az angol alattvalók kereskedési vállalatit az igazgatások alatti tartományokban többé ne zaklassátok. Egy későbbi jegyzékben pedig mellyben sérelmeit ismétli, megjegyze, hogy a brit fölség kormányának joga van oly fermánt kívánni, melly által nektek haggyassék meg, hogy a rátok bízott országokban minden az angol kereskedésnek káros beavatkozástól aljatosk el. A kereskedési szerződés országok és Nagybritannia közt azt rendel: „hogy az angolok és angol lohogó alatt hajózik az ottman birodalomban kereskedést üzhetnek, és hogy az angol kereskedőknek nem tiltott portékákat szabad hajóra szállítani, kivevén a löport és egyéb hadiszereket, és hogy ha a hatóságok az ország bármellyik részében netán a fenálló szerződések értelmére némi újításokat kezdenének, ezen újítások azonnal nyomassanak el.“ Ezen eset bekövetkezett. A mi Bairuthban történt, világos sérelme a fenálló szerződéseknek. E föltét gondoljátok meg, hogy az angolok legnagyobb része kereskedést üz, és hogy kötelességünk azt nem szorongatni. Legfelsőbb akaratom tehát, hogy az angolok a nevezett kedvetlenségekiöl, és azon jogtalanságtól, melly őket fenyegeti és melly ellenük a fenálló szerződésekkel, óvassanak meg. E végre küldöm hozzátok e fermánt, mellynek vételével szokott okosságok és belátások szerint, mindenekkel, kiket illetend, tudassátok a benne foglalt parancsokat. Ti általjában mindenkinek tartoztok megtiltani az angolok selyem-tözsérkedésébe avatkozást, és gondoskodni, hogy az angol kalmárok mindenképp óvassanak meg, és kereskedési vállataik, hatalmatokban álló minden eszköz által, könnyítessenek. Ez ironmányom oka, miért hozzátok e fermánt küldöm. Ha e fermán, melly iránt engedelmességgel tartoztok, hozzátok jutand, sietni fogtok szerinte cselekedni, és a szent jelképek, mellyel föl van ékesítve, hitelt adni. Költ Ramasan első napján hedz. 1251. Hogy M. Ali a selyem-egyedárosságot azonnal megszünteté, már említettük. —

Pénzkelet: april 2-iken: 5 pCtes statusköt 103 13/16; — 4 pCtes 99 1/2 3 pCtes: 76; — 1834-iki: 500 frtos kötelevények: 572 3/4; Bankrészevény 1370 2/5.

pesti

N

élt és

hol a k
vanyító

59
gomba-
pecseny
38 csem
mölce, l

1.
birgomb
Kolomp
mártáss
— 17.
— 22.
nával.
Rumfo
módon.
Kolomp
— 41.
tani.
— 45. Hog

Olcso Szakácskönyv.

Heckenast Gusztáv

pesti könyvárosnál 's országszerte minden hiteles könyvkereskedésekben megszerezhető:

Nemzeti szakácsné.

Biztos útmutató, mint kelljen

nyolc száz húszféle

ételt és italt a' légujabb ízlés szerint legegyszerűbben és igen keves költséggel készíteni.

Egy toldalékkal,

a' Kolompirkonyha,

hol a' kolompirbul mindenféle jó ízü ételeket; továbbá rist, darát, lisztet, kenyeret, savanyítót előállítani, a' kolompirt jól eltartani, a' megfagyás ellen oltalmazni 's a' megfagyottat használni tanítások közöltetnek.

Készítette NÉMETH SUSANNA.

Második bővített kiadás.

Kemény borítékba kötve 1 for. pengő pénzben.

FOGLALATJA:

59 féle leves, — 39 assiet vagy előétel, — 9 marhabús, — 19 mártás, — 56 főzelék, zöldség, gomba- és gyökérel, — 87 becsinalt, — 50 hal-étel, — 6 kolbász, — 118 tésztaétel, — 34 sült vagy pecsenye, — 26 saláta és kompót, — 173 különféle lepény, élesztős sütemény, torta és csemege, — 38 creme és kocsonya, — 14 fagyalt, — 22 meleg és hideg ital, — 15 hideg étel, — 44 befőtt gyümölcs, ló, gelée és conservé, — 11 gyümölcs-csemege.

A' TOLDALÉK TARTALMA:

1. Kolompirleves. — 2. Más módon. — 3. Más módon. — 4. Más módon. — 5. Leves kolompirgombócczal. — 6. Kolompirkása. — 7. Más módon. — 8. Más módon. — 9. Más módon. — 10. Kolompir heringgel. — 11. Kolompir hússal. — 12. Töltött kolompir. — 13. Kolompir savanyú tojás-mártással. — 14. Kolompir tejjel. — 15. Kolompir lyoni módra. — 16. Kolompir provençali módra. — 17. Sült kolompir. — 18. Más módon. — 19. Más módon. — 20. Más módon. — 21. Más módon. — 22. A' kolompirt gőzben főzni. — 23. Kolompir hús nélkül. — 24. Kolompir majoránnal és szalonával. — 25. Nagy kolompirgombócok. — 26. Kis kolompirgombócok. — 27. Kolompirgombóc Rumford szerint. — 28. Kolompirpudding. — 29. Más módon. — 30. Kolompirsaláta. — 31. Más módon. — 32. Más módon. — 33. Kolompirlepény. — 34. Más módon. — 35. Kolompirtorta. — 36. Kolompir-ris. — 37. Kolompirdara. — 38. Kolompirliszt. — 39. Kolompirkenyér. — 40. Más módon. — 41. Kolompirsavanyító. — 42. A' kolompir' csirázását megakadályoztatni, hogy sokáig lehessen tartani. — 43. A' kolompirt nyersen sokáig eltartani. — 44. A' kolompirt 10 esztendeig eltartani. — 45. Hogy a' kolompir meg ne fagyjon. — 46. A' megfagyott kolompirt használni.

Ugyan azon kereskedésekben található :

A'

BÜBÁJOS EZERMESTER. **V A R Á Z S L A T O K**

vagy

Bosco, Philadelphia, Petorelli, Comte és mások jelesebb szemfényvesztési darabjai

143 mutatványban.

Útmutatásul azoknak számára, kik a' varázslatok természetességét állallátni 's a' meglepőbb darabok mutatása által másokat gyönyörködtetni akarnak,

kiadta TAKARKI.

Második tetemesen bővített kiadás.

Kemény kötésben 48 kr. pengő pénzben.

T o v á b b á :

Magyar és német

DECLAMATIÓK M e s t e r s é g e.

és

KÖSZÖNTŐK.

Egy toldalékkal,

melly francia köszöntőket foglal magában.

Gyűjtötte

FLEISCHER JAKAB.

8-adrétben csinos borítékban 1 ft. 20 kr.

Velinen 2 ft. pengő pénzben.

A B C

vagy

első olvasókönyv
magyar és német

tanulók számára.

Kemény kötésben 24 kr. Velinen képekkel
1 ft. 12 kr pengő pénzben.

A' SZÉPÍTÉS

Utmutatás

a' kellemetességek megszerzésére,

a' bőr

(az arcz, kezek, nyak, mell, 'stb.),

*a' hajlak, bajusz, szemek, fogak 'stb. épen tartá-
sára, szépítésére, 's hibáiknak elhárítására.*

EGY TOLDALÉKKAL

különbféle ékesszerek készítmőjéről.

Irtta Vajda Péter.

Füzve 36 kr. pengő pénzben.

Tapasztaláson épült

Disznó-tenyésztés és Orvoslás,

az az a' disznók tartása, malaczaik fölnevelése, könnyű 's olcsó hizlalás-módja, betegségeik 's nyaváláik ősmertető jelei, gyógyítása, a' leült disznó minden részének hasznóvétele, 'stb. 'stb.

Egy gazdátul.

Füzve 24 kr. pengő pénzben.

Revisum Cassoviac.